

ВИСНОВОК

**про наукову новизну, теоретичне та практичне значення дисертації
Українця Миколи Петровича на тему: «Державний суверенітет України в
контексті глобалізації та євроінтеграції: конституційно-правове
дослідження», поданої на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю
081 «Право» галузі знань 08 «Право»**

1. Актуальність теми дослідження. Державний суверенітет України є однією з фундаментальних засад конституційного ладу, що визначає самостійність, незалежність, територіальну цілісність, верховенство публічної влади та здатність держави діяти як повноцінний суб'єкт внутрішніх і зовнішніх правовідносин.

У сучасних умовах державний суверенітет України не може розглядатися лише як формально закріплена юридична ознака держави. Він потребує комплексного конституційно-правового осмислення з урахуванням глобалізаційних процесів, європейської інтеграції, збройної агресії проти України, дії правового режиму воєнного стану, трансформації міжнародного правопорядку, економічної та безпекової взаємозалежності, інформаційних загроз і необхідності повоєнного відновлення.

Особливого значення набуває питання про співвідношення державного суверенітету та євроінтеграційних процесів, оскільки участь держави в інтеграційних правових механізмах потребує з'ясування меж допустимого делегування окремих суверенних прав, критеріїв збереження реальної державної самостійності, а також умов, за яких інтеграція виступає формою реалізації суверенного вибору держави.

З огляду на зазначене, тема дисертаційного дослідження є актуальною, має важливе теоретичне і практичне значення для науки конституційного права, правотворчої та правозастосовної практики, а також для подальшого розвитку доктрини державного суверенітету України.

2. Особистий внесок дисертанта. Дисертаційна робота є власним авторським дослідженням, у якому наукові положення, висновки та пропозиції обґрунтовано самостійно в результаті опрацювання значної кількості нормативно-

правових актів, наукових джерел, актів Конституційного Суду України, міжнародно-правових документів, аналітичних матеріалів та сучасних наукових підходів до проблематики державного суверенітету.

Ідеї та концепції інших авторів, використані в дисертації, мають відповідні покликання й використані лише як теоретико-методологічне та практичне підґрунтя дослідження.

3. Ступінь обґрунтованості й достовірності наукових положень і рекомендацій. Обґрунтованість наукових висновків та рекомендацій обумовлена логічністю подання матеріалу праці, послідовністю виконання поставлених завдань, використанням комплексу загальнонаукових, спеціально-юридичних і міждисциплінарних методів, належною джерельною базою та апробацією результатів дослідження.

Основні положення роботи знайшли відображення у наукових публікаціях здобувача, зокрема у фахових виданнях України та виданні, що індексується у міжнародній наукометричній базі Web of Science, а також у тезах доповідей на наукових і науково-практичних конференціях та круглих столах.

Аналіз рукопису дисертації дає підстави для висновку, що наукові положення та рекомендації є обґрунтованими і достовірними.

4. Наукова новизна одержаних результатів. За своїм змістом дисертація є комплексним конституційно-правовим дослідженням державного суверенітету України в контексті глобалізації та європейської інтеграції.

Зокрема, *вперше*:

- обґрунтовано авторський підхід до розуміння державного суверенітету України як поєднання формально закріпленого конституційного статусу держави та її реальної спроможності здійснювати, захищати і відновлювати свої суверенні права;
- запропоновано розмежування державного суверенітету і суверенних прав держави, відповідно до якого державний суверенітет розглядається як фундаментальна властивість державної влади, а суверенні права — як конкретні форми реалізації цієї властивості в окремих сферах;

- обґрунтовано делегаційно-представницький підхід до оцінки участі держави в євроінтеграційних та інших інтеграційних процесах, згідно з яким делегування окремих суверенних прав або функцій саме по собі не означає втрати суверенітету за умови збереження реальної можливості перегляду, корекції або відкликання делегованих повноважень;
- сформульовано положення про те, що формальна юридична відкличність делегованих повноважень не є самодостатнім критерієм збереження суверенітету, оскільки необхідно враховувати фактичну політичну, економічну, правову та безпекову можливість держави реалізувати таке відкликання чи перегляд;
- запропоновано підхід, за яким механізм виходу або перегляду делегованих повноважень не може вважатися повністю суверенним, якщо інституції, на користь яких відбулося делегування, самі беруть участь у визначенні умов, меж, процедури або правових наслідків такого перегляду чи виходу;
- запропоновано категорію сувереноздатності як практичний вимір державного суверенітету, що відображає реальну здатність держави бути суверенною, підтримувати дієвість інститутів, захищати себе, протистояти зовнішньому примусу та відновлювати повноцінне функціонування державних інститутів.

удосконалено:

- конституційно-правове розуміння державного суверенітету України в умовах глобалізації, європейської інтеграції, збройної агресії та трансформації міжнародного правопорядку;
- підхід до характеристики європейської інтеграції як форми реалізації суверенного вибору держави, що одночасно змінює способи здійснення окремих суверенних прав;
- положення про те, що збройна агресія проти України є посяганням не лише на територіальну цілісність держави, а й на всю систему її суверенних прав — політичних, правових, економічних, гуманітарних, інформаційних і безпекових;

- підходи до визначення гарантій державного суверенітету України, які мають охоплювати не лише міжнародно-правові засоби, а й внутрішню військову, політичну, економічну, гуманітарну, інформаційну та інституційну спроможність держави;
- конституційно-правове розуміння ролі публічної влади, інституційної стійкості, економічної безпеки та правового режиму воєнного стану у забезпеченні державного суверенітету України.

дістали подальшого розвитку:

- положення про асиметрію реалізації державного суверенітету, відповідно до якого формальна суверенна рівність держав не усуває фактичної нерівності їхніх військових, економічних, політичних та інституційних можливостей;
- твердження про вплив держав із переважаючим військово-політичним потенціалом на реальні межі здійснення суверенної волі інших держав;
- конституційно-правове осмислення ядерного суверенітету як окремого виміру стратегічної суб'єктності держави;
- підхід до розуміння політичної та управлінської корупції як чинника деформації державної волі, послаблення інституційної спроможності та створення каналів зовнішнього впливу на реалізацію суверенних прав держави;
- положення про економічну, гуманітарну та інформаційну сфери як самостійні напрями забезпечення державного суверенітету України;
- практичні рекомендації щодо оцінки євроінтеграційної нормотворчості крізь призму збереження конституційної ідентичності, реальної державної спроможності та простору стратегічного рішення.

5. Наукове та практичне значення одержаних результатів визначається актуальністю дослідження, новизною і висновками – загальнотеоретичними і практичними. Сформульовані у дисертації пропозиції та висновки можуть бути використані:

- у правотворчій роботі – як теоретичний матеріал для вдосконалення конституційно-правового забезпечення державного суверенітету України,

національної безпеки, функціонування публічної влади, правового режиму воєнного стану, повоєнного відновлення та європейської інтеграції;

- у правозастосовній діяльності – для формування правових позицій, аналітичних матеріалів і висновків з питань реалізації та захисту державного суверенітету України, забезпечення територіальної цілісності, конституційного ладу та інституційної стійкості держави;
- у науково-дослідній сфері – з метою подальшої розробки теорії державного суверенітету, суверенних прав держави, суверенноздатності, гарантій суверенітету, десуверенізації, асиметрії реалізації суверенітету та конституційно-правового механізму його забезпечення;
- у сфері євроінтеграційної нормотворчості – при аналізі законопроектів, програм адаптації законодавства України до acquis Європейського Союзу, механізмів імплементації права ЄС та оцінці меж допустимого делегування окремих суверенних прав;
- у навчальному процесі – при підготовці відповідних розділів підручників і навчальних посібників з конституційного права України, теорії держави і права, права Європейського Союзу, права національної безпеки, а також при викладанні відповідних навчальних дисциплін і спецкурсів у закладах вищої освіти.

6. Використання результатів роботи. Теоретичні, емпіричні та практичні результати дисертації впроваджені у практико – аналітичну діяльність та організаційно – методичну діяльність Департаменту міжнародного співробітництва, європейської інтеграції, повернення та управління активами в іноземних юрисдикціях Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА) (довідка про впровадження № 7/8.1- 48-26/8.2 від 02.06.2026 р.), в професійно – освітню та методичну діяльність Вищої школи адвокатури Національної асоціації адвокатів України (довідка № 13 від 25.05.2026 р.), а також впроваджені в освітній процес та науково – дослідну діяльність Національного університету «Острозька академія» (довідка про впровадження № 59/2026-нп від

01 червня 2026 р.), Київського університету права НАН України (довідка № 131/24 від 27.05.2026 р.)

7. Повнота викладення матеріалів дисертації у роботах, опублікованих автором. За темою дисертаційного дослідження опубліковано 10 наукових праць, у тому числі 3 одноосібні статті у фахових виданнях України, 1 статтю у співавторстві у виданні, що індексується у міжнародній наукометричній базі Web of Science, а також 6 тез доповідей у матеріалах науково-практичних конференцій та круглих столів.

8. Відповідність чинним вимогам щодо оформлення дисертації. Анотація, структура та обсяг дисертації відповідають установленим вимогам. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Список використаних джерел налічує 312 найменувань. Загальний обсяг дисертації становить 250 сторінок, із них основного тексту – 200 сторінок.

У результаті попередньої експертизи дисертації Українця М. П. та повноти викладення основних результатів дослідження вбачається відповідність дисертації вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40.

9. Оцінка мови та стилю дисертації. Дисертація написана сучасною, науковою українською мовою у відповідності до норм правопису, а характер викладу матеріалу відповідає науковому стилю.

10. Рекомендація дисертації до подання у разову спеціалізовану вчену раду. Враховуючи викладене, за актуальністю, ступенем новизни, обґрунтованістю, науковою та практичною цінністю здобутих результатів дисертація Українця Миколи Петровича на тему «Державний суверенітет України в контексті глобалізації та євроінтеграції: конституційно-правове дослідження» відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та

скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40, та рекомендується до захисту на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».

Наукові результати дослідження обговорено та схвалено на розширеному засіданні міжкафедрального семінару у складі кафедри державно-правових дисциплін та кафедри теорії та історії держави і права Навчально-наукового інституту права ім. І. Малиновського Національного університету «Острозька академія» (протокол № 11 від «09» червня 2026 року).

професор кафедри теорії та історії держави і права
Національного університету «Острозька академія»,
доктор юридичних наук, доцент

Сергій ІЩУК

Сергій Іщук С.В.
підтверджую

факт виконання

